

Zitting 1975-1976

13 622

Wijziging van de wet tot wettelijke bescherming van het diploma voor ziekenverpleging

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 18 december 1975.

Bij de voorbereiding van dit voorlopig verslag heeft de vaste Commissie voor de Volksgezondheid¹ o.a. gebruik gemaakt van de haar toegezonden commentaren*. Zij is allen die bijdroegen aan haar meningsvorming zeer erkentelijk.

Algemeen

De commissie waardeert deze poging een diplomaregeling te maken voor degenen die een opleiding voor de verpleging gevolgd hebben en door de wijze van opleiding geen aanspraak kunnen maken op wettelijke bescherming van hun diploma.

Tuchtrecht

Over de omstandigheid dat deze gedeeltelijke wetswijziging is ingediend omdat de besprekingen over een tuchtrecht voor verpleegkundigen nog veel tijd zullen vergen denkt men in de commissie verschillend.

De leden behorende tot de K.V.P.,- A.R.P.- en C.H.U.-fracties betreurden de opgetreden stagnatie. Dit betekent niet dat zij zonder meer voorstanders zijn van een tuchtrecht voor verpleegkundigen overeenkomstig het nu bestaande tuchtrecht voor artsen.

Van V.V.D.-zijde kwam de vraag wanneer het wetsontwerp tot regeling van het tuchtrecht en de registratie tegemoet kan worden gezien.

Namens de P.P.R.-fractie werd gevraagd of bij benadering aan te geven is wanneer het voorontwerp zal worden besproken met de betrokken instanties en welke de «betrokken instanties» zijn. Bij het voornemen om verpleegkundigen (verpleegsters en verplegers) in de toekomst te plaatsen onder een tuchtrecht, plaatste de P.v.d.A.-fractie vraagtekens. Het huidige medische tuchtrecht is in een discussie geraakt. Naar het oordeel van het publiek functioneert het medisch tuchtrecht niet geheel bevredigend. Het wordt niet altijd als onpartijdig ervaren. Bij de P.v.d.A.-fractie bestaan bezwaren tegen de werking van het medisch tuchtrecht in zijn huidige vorm. Enerzijds moet er

¹ Samenstelling: Lamberts (PvdA), Tilanus (CHU), Van Leeuwen (ARP), voorzitter, Veder-Smit (VVD), Veerman (ARP), Dolman (PvdA), Gardeniens-Berendsen (KVP), Haas-Berger (PvdA), ondervoorzitter, Van Veenendaal-van Meggelen (DS'70), G.M.P. Cornelissen (KVP), Honig van den Bossche (BP), Coppes (PPR), Beekmans (D'66), De Leeuw (CPN), Dees (VVD), Weijers (KVP), Drenth (PvdA), Ginjaar-Maas (VVD).

* Advies van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid dd. 21-8-75
De Katholieke Unie van Verpleegkundigen en Verzorgenden

De Landelijke Beroepsorganisatie van werkers in de Gezondheidszorg
De heer G. J. Ketelaar te Maarssenbroek

een doeltreffende controle op de medische verrichtingen komen, anderzijds heeft de discussie met betrekking tot het wel of niet handhaven van het huidige medische tuchtrecht nog niet tot een meer definitieve conclusie geleid. De leden van deze fractie zouden verpleegsters en verplegers willen behoeven voor een algemeen niet positief beoordeeld tuchtrecht en maximale waarborgen willen scheppen voor een onpartijdige rechtsgang bij werkelijke of vermeende fouten begaan bij de verpleging. De registratie van verpleegsters en verplegers, ook met betrekking tot diegenen, die een middelbare of hogere opleiding hebben gevolgd, dient naar de mening van deze leden te zijn verzekerd op de opleidingsinstituten en bij de overheid.

Op welke wijze worden waarborgen geschapen voor een deskundige beroepsuitoefening door gediplomeerden, die de uitoefening van het beroep lange tijd hebben onderbroken? Deze aangelegenheid ware volgens de leden van de P.v.d.A.-fractie te regelen in een uitvoeringsbesluit.

Terminologie

Dat de titel van de wet gewijzigd wordt nu ook het Z-diploma er onder komt te vallen verheugt de commissie. Wanneer dit wetsontwerp wet wordt zal deze voortaan worden aangehaald als «Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige», dat betekent dat de wet voortaan zo heet.

De commissie legt de nadruk op deze verduidelijking omdat er onder de werkers in de gezondheidszorg misverstand bestaat over het karakter van een citeertitel. Om direct duidelijkheid te geven over de aard van een wetsontwerp meent de commissie dat het aanbeveling verdient een eventuele citeertitel tussen haakjes in het intitulé van een wetsontwerp op te nemen, zoals ook in de «Aanwijzingen inzake de wetgevingstechniek» (artikel II, A, 4.) staat.

Nog even blijvend bij de terminologie merkten de leden behorende tot de fractie van de P.v.d.A. op niet zeer enthousiast te zijn over het voornemen de naam verpleegkundige in te voeren ter vervanging van verpleegsters en verplegers. Hoewel deze leden geen overwegende bezwaren tegen dit voornemen hebben indien hiermede voldaan wordt aan een wens van verplegend personeel, lijkt het hun niet juist mee te doen aan een modeverschijnsel om meer indrukwekkende namen voor beroepen in te voeren. Van gebrek aan waardering voor het beroep van verpleegster en verpleger kan huns inziens niet worden gesproken.

Onderwaardering van beroepen is denkbaar, doch veelal zal de oplossing daarbij gevonden moeten worden in het algemene bekendheid geven aan de maatschappelijke en sociale betekenis van de desbetreffende arbeid en dit zo nodig te onderstrepen door een hogere geldelijke beloning van die arbeidsvorm.

Naar de mening van deze leden dient aan de strafbaarstelling van het onrechtmatig gebruik van de titel verpleegkundige, gezien het geldende spraakgebruik te worden toegevoegd «verpleegster» en «verpleger».

De leden van de K.V.P.-, A.R.P.- en C.H.U.-fracties vroegen de mening van de Staatssecretaris over het commentaar dat de heer C. Kruijskamp, redacteur van het woordenboek der Nederlandse Taal, heeft gegeven op de term «verpleegkundige» in het blad «Transfusie» van de KUVV (september 1975, jaargang 4, nr. 5).

De fractie van de P.v.d.A. is met de Centrale Raad voor de Volksgezondheid van mening, dat de wijziging van de Wet tot bescherming van het diploma ziekenverpleging mede moet uitgaan van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen. Er is immers reeds een principebeslissing genomen, dat de verantwoordelijkheid voor het MBOV over zal gaan naar de Minister van Onderwijs en Wetenschappen, terwijl het HBOV reeds onder het Departement van Onderwijs en Wetenschappen ressorteert. De P.v.d.A.-fractie is bovendien van mening, dat de in-service opleidingen van verpleegkundigen geleidelijk en uiteindelijk geheel moeten worden vervangen door de beroepsopleidingen, die nu nog als experimenteel worden aangeduid.

Ook de leden behorende tot de fracties van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. meenden dat er in de artikelen betreffende de diploma's een onderscheid gemaakt zou moeten worden tussen opleidingen die vallen onder de competentie van de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en die waarvoor de Minister van Onderwijs en Wetenschappen de verantwoordelijkheid draagt. De leden die dit onderwerp ter sprake brachten vertrouwden dat er overleg tussen de beide departementen gevoerd was over dit ontwerp van wet. Zij zouden gaarne vernemen op welke gronden niet besloten is tot mede-ondertekening door een bewindsman van Onderwijs en Wetenschappen.

Ziekenverzorgenden

Van V.V.D.-zijde werd gevraagd op welke wijze de bescherming van het diploma voor ziekenverzorgenden van de abiturienten van de MBOV-opleiding te Leeuwarden is geregeld of zal worden geregeld.

Buitenlandse diploma's

Leden van de fracties van V.V.D., K.V.P., A.R.P. en C.H.U. vestigden de aandacht op de wens, die in de kring van de beroepsorganisaties leeft, dat voorschriften worden gegeven in of krachtens artikel 5 van de gewijzigde wet inzake het erkenneningsbeleid voor buitenlandse diploma's. Tevens is van die zijde voorgesteld een adviescollege voor dit doel in te stellen met het oog op de vele problemen die in de praktijk op dit gebied bestaan. Deze leden zouden gaarne het oordeel van de Staatssecretaris over deze wensen vernemen.

De commissie vroeg hoe in Europees verband de stand van zaken is met betrekking tot de wederzijdse erkenning van de diploma's en de harmonisatie van de opleidingen op het gebied van de verpleegkunde.

De commissie heeft er kennis van gekomen dat de Europese Commissie een deel van de ontwerp-richtlijn over de verwezenlijking van het recht van vestiging en het vrij verrichten van diensten voor de anders dan in loondienst verrichte werkzaamheden van de algemene ziekenverpleger, voorgelegd op 14-10-1969 (P.B. nr. C 156 van 8-12-1969) in november 1974 heeft ingetrokken n.a.v. het arrest van het Hof van Justitie te Luxemburg in de zaak 2-74, (Reyners/Belgische Staat). Het voorstel inzake de onderlinge erkenning van de diploma's, certificaten en andere titels van algemeen ziekenverpleger (nr. 69-925) is niet ingetrokken.

Op 23 juli 1975 heeft de Commissie bij de Raad van de Europese Gemeenschappen een ontwerp ingediend voor een besluit van de Raad tot instelling van een Raadgevend Comité voor de opleiding op het gebied van ziekenverpleging, alsmede een ontwerp voor een besluit van de Raad houdende wijziging van het besluit no. 75/365/EEG van de Raad van 16 juni 1975 tot instelling van een comité van Hooggeplaatste ambtenaren van Volksgezondheid.

De strekking van laatstgenoemd ontwerp-besluit is dat het comité ook tot taak krijgt alle nuttige inlichtingen te verzamelen over de omstandigheden waaronder medische verzorging door verplegend personeel in die lid-staten wordt verstrekt.

Kan de Staatssecretaris meedelen hoever de besluitvorming in de Raad over deze zaken gevorderd is?

Vanaf 1961 behaalde Z-diploma's

Het verheugt de commissie dat de Staatssecretaris voorstelt ook het Z-diploma voortaan wettelijke bescherming te geven. Er heerst enige onzekerheid over de mogelijkheid ook vroeger verkregen Z-diploma's die bescherming te bieden.

Het is de commissie opgevallen dat in het voorontwerp dat o.a. de Centrale Raad voor de Volksgezondheid voor advies is toegezonden een apart artikel voorkwam met het oog op de erkenning van Nederlandse diploma's die niet op de in de wet voorgeschreven wijze waren verkregen (Artikel II).

De commissie heeft kennisgenomen van het advies van de Raad op dit punt en geconstateerd dat in het voorliggende ontwerp een apart artikel niet meer voorkomt.

Uit de toelichting bij onderdeel E, artikel 5, leidt de commissie af dat de Staatssecretaris voornemens is aan de verlangens van de bezitters van sinds 1961 behaalde Z-diploma's tegemoet te komen, door een uitvoeringsbesluit uit te vaardigen, waarin de voorwaarden voor erkenning van deze diploma's zijn opgenomen. Met name de fractie van DS'70 zou het zeer betreuren indien een dergelijk uitvoeringsbesluit niet spoedig tot stand zou komen. Vooral omdat het niet erkennen van sinds 1961 behaalde Z-diploma's tot een slechtere salarisregeling voor de houders zou kunnen leiden.

De commissie zou het op prijs stellen te vernemen aan welke voorwaarden de Staatssecretaris denkt. Zullen deze overeenkomen met het voorstel van de Ministeriële Interdisciplinaire Werkgroep Z-opleiding in haar interim-rapport van juli 1974?

Artikelen

A

Artikel 1, 2de lid

De leden behorende tot de fracties van K.V.P., A.R.P. en C.H.U. vroegen of het niet noodzakelijk zou zijn om een begripsbepaling te geven van hetgeen onder de toevoeging A. B. etc. wordt verstaan, zoals ook in de huidige wet geschiedt. B.v. diploma A inservice-opleiding algemene verpleegkunde, diploma B inservice-opleiding psychiatrische verpleegkunde, diploma Z inservice-opleiding zwakzinnigenzorg HBO-V/MBO-V geïntegreerde basisopleiding verpleegkunde door middel van dagonderwijs.

B

Artikel 2

Is het niet juister om in het eerste lid van het gewijzigde artikel «het diploma» te wijzigen in «het desbetreffende diploma»?

C

Artikel 3, 2de lid

Uit de voorgestelde tekst zou zijn af te leiden dat iemand slechts van bepaalde onderdelen van het examen kan worden vrijgesteld als hij nog maar één der diploma's bedoeld in artikel 1, tweede lid bezit. Dat is toch niet de bedoeling?

F

Artikel 6

De leden van de V.V.D.-fractie zouden gaarne vernemen op welke wijze het belang van de patiënt betrokken is bij het al of niet dragen van een onderscheidingsteken door de beroepsbeoefenaren. Zal bij afschaffing van de eis het onderscheidingsteken te dragen b.v. de leerling-verpleegkundige naar uiterlijke kenmerken te onderscheiden zijn van de gediplomeerde?

De voorzitter van de commissie,
Van Leeuwen

De griffier van de commissie,
Kist-Verstegen